

Fantasifulla ortnamn

Sammandrag

Ortnamn finns överallt runt omkring oss; somliga av dem anses märkliga, men de allra flesta låter helt enkelt som ortnamn tyckes ska låta. För varje person som talar ett språk har en känsla för hur ett ortnamn ska vara uppbyggt, och kan utan problem konstruera ett på rak arm vid förfrågan. I denna uppsats undersöks det huruvida denna känsla framkommer inom litteraturen, närmare bestämt inom fantasygenren, i vilken författare och översättare skapar, alternativt översätter, namn på fiktiva platser. Fyra japanska fantasyverk och tre engelska fantasyverk översatta till japanska, vari fiktiva platser existerar och därmed fiktiva ortnamn, granskas och jämförs. Det framgår att japanska fantasyförfattare och översättare i regel inte anpassar ortnamnen efter de japanska mönstren; översättarna prioriterar lojalitet till originalet och författarna följer endast de japanska ortnamns mönstren i fall att de vill skapa en gammeldags japansk känsla.

Keywords: Japanese, place names, fantasy literature, translation.

Konventioner

I denna uppsats används ett modifierat Hepburn-system vid överförandet av japanska skrivtecken till romerska bokstäver. Lång vokal kommer att skrivas med dubbel upprepad vokal, där till exempel långt a kommer skrivas *aa* och långt u kommer skrivas *uu*, med undantagen långt o som kommer skrivas *ou* och långt e som kommer skrivas *ei*. Dock så kommer de ortnamn med en redan etablerad romersk stavning att skrivas som de är kända.

Då kanji, det vill säga kinesiska tecken, är en betydande del av japanska namn kommer de att inkluderas i redogörandet av japanska ortnamn. Tecknens betydelse och läsning kommer att inkluderas och i fall att inget annat anges så är det författarens översättning.

Innehållsförteckning

<i>Sammandrag</i>	2
<i>Konventioner</i>	3
<i>Innehållsförteckning</i>	4
1. Inledning	5
1.1 Syfte	5
1.2 Disposition	5
1.3 Metod	5
2. Vad är ett ortnamn?	6
2.1 Definition	6
2.2 Ortnamn i lingvistik	7
3. Japanska ortnamn	8
3.1 Kanji i japanska ortnamn	8
3.2 En kort elegans	10
3.3 Likheter och olikheter	11
3.4 Naturnamn	12
3.5 Siffertecken	12
3.6 Ortnamn i japansk tappning	13
4. Egen undersökning	14
4.1 Ortnamn i japansk fantasy	14
4.1.1 Avgränsning	14
4.1.2 <i>Kemono no souja</i> av Nahoko Uehashi	14
4.1.3 <i>Haigakura</i> av Shinobu Takayama	16
4.1.4 <i>Bleach</i> av Tito Kube	17
4.1.5 <i>Ao no ekusoshisuto</i> av Kazue Kato	18
4.2 Översättningen av ortnamn från engelsk fantasy litteratur	19
4.2.1 Avgränsning	19
4.2.2 <i>The Fellowship of the Ring</i> av J.R.R. Tolkien	19
4.2.3 <i>The Lion, the Witch and the Wardrobe</i> av C.S. Lewis	21
4.2.4 <i>Assassin's Apprentice</i> av Robin Hobb	21
5. Diskussion	23
<i>Referenser</i>	26

1. Inledning

1.1 Syfte

Syftet med den här uppsatsen är att undersöka hur japanska fantasyförfattare skapar nya ortnamn och hur namn på fiktiva platser i engelsk fantasy litteratur översätts till japanska. Uppsatsens frågeställning är huruvida författarna och översättarna anpassar namnen så att de följer de mönster som Japans ortnamn har eller om de väljer att ta en annan väg i sitt arbete och jämföra dem sinsemellan.

1.2 Disposition

Denna uppsats består av två större delar; den inledande som består av kapitel 2, som är en introduktion till termen och fenomenet ortnamn; och kapitel 3, som är en grundläggande översikt av Japans ortnamn och deras egenskaper då det finns ytterst lite skrivet om ämnet på andra språk än japanska. Sedan följer den avslutande delen som består av kapitel 4, som är en redovisning av den undersökning som gjorts rörande hur japanska författare skapar nya ortnamn och japanska översättare överför engelska fantasyortnamn till japanska; och slutligen kapitel 5, där resultatet av undersökningen diskuteras.

1.3 Metod

Litteraturen om de japanska ortnamnen, vilken inte är särdeles omfattande, har legat till grund för den inledande delen av uppsatsen. Vidare har fyra stycken japanska verk granskats i undersökningen; nämligen *Kemono no souja* (2008) av Nahoko Uehashi, *Haigakura* (2008) av Shinobu Takayama, *Bleach* (2002) av Tite Kuba och *Ao no ekusoshisuto* (2009) av Kazue Kato. De engelska böckerna som undersökts är J.R.R. Tolkiens *The Fellowship of the Ring* (1954), C.S. Lewis *The Lion, the Witch and the Wardrobe* (1950) och Robin Hobbs *Assassin's Apprentice* (1995). Exempel ur samtliga verk har valts ut och redovisas i uppsatsen och jämförs med de japanska ortnamns mönster som tas upp i kapitel 3. Vidare jämförs de sinsemellan.

2. Vad är ett ortnamn?

2.1 Definition

Ståhl (1976) definierar ordet ortnamn som ett namn på en geografisk lokalitet. Inom begreppet ortnamn faller bland annat namn på städer, gårdar, berg, floder, skogar, torg och gatunamn. Orsaken till att en plats får ett namn är att människor i ett samtal smidigt ska kunna tala om en plats så att alla medparter genast förstår exakt vilken plats som hänvisas till. Vidare krävs det minst två människor för att ett ortnamn ska komma till och antas. Oavsett om en person döpt en plats i sin egen tanke kommer detta namn aldrig bli officiellt gångbart och på så vis kommer en annan människa aldrig att förstå vad som menas med detta namn (Zilliacus, 2002:142, 143).

Inom begreppet ortnamn finns det två grupper, nämligen kulturnamn och naturnamn. I gruppen kulturnamn nämns tre kategorier, bebyggelsenamn, ägonamn och artefaktnamn¹ (NE, b. 14, 1994:504; Kagami, 1981:57,58).

Det finns åtskilliga sätt för ett ortnamn att uppstå, men det absolut mest frekventa är de namn som uppkommer naturligt utan vidare åtanke. Så som till exempel en vik som refereras som viken ända tills den faktiskt anses heta Viken (Benson, 1976:45). Letar man efter ortnamn som har skapats medvetet finns det en grupp som är lätt att urskilja ur mängden, nämligen de namn som är uppkallade efter en människa. Ett mycket välkänt exempel på detta är de städer som har döpts efter Alexander den store, det vill säga de städer som kallas Alexandria. Det finns städer vid detta namn i bland annat Egypten, Australien, Kanada och Rumänien (Benckert, 1992:13). Zilliacus (2002) lägger även fram en teori där han hävdar att ortnamn, eller delar av ortnamn, blir allmänt omtyckta och genom handel eller förflyttning sprids över ett land, eller världen. Vid studerande av Englands ortnamn blir det mycket tydligt att landet har ockuperats vid flera tillfällen, detta främst genom de latinska ändelserna som skvallrar om romarnas besök och även skandinaviska ortnamnsändelser visar på att skandinaverna var bofasta i England under en period (Campbell, 1998: 415). Zilliacus (2002) nämner även att det är naturligt att så många ortnamn liknar varandra då talarna av ett språk har en känsla för hur ett ortnamn är uppbyggt och därmed kan skapa nya namn som följer samma språkmönster.

¹ Namn på till exempel broar, gruvor, hamnar och gravhögar.

2.2 Ortnamn i lingvistik

Ortnamn förenklar inte bara människors kommunikation i vardagen, de kommer även väl till användning inom språkforskningen. I fallet ortnamn kan gamla ord och dialekter bestå och skänka förståelse för hur ett språk har utvecklats och hur det kunde ha tett sig förr (Kagami, 1981:57). Både Ståhl (1976) och Benson (1976) påpekar dock starkt att ortnamn ytterst sällan bibehåller sina ursprungsformer och att det tvärtom är mycket vanligare att namnen omdanas i takt med att tiden går. De fortsätter med att poängtera att människor ibland omedvetet modifierar ortnamn, till exempel till vid tidpunkten existerande innebördsbärande ord eller helt enkelt förändrar till betydelsefulla morfem, troligtvis i en strävan efter att förstå namnet eller att få det att låta mer familjärt. På detta sätt kan ortnamn få en helt annan innebörd än originalbetydelsen (ibid).

3. Japanska ortnamn

3.1 Kanji i japanska ortnamn

Det första som bör sägas om japanskans kanji är att de ursprungligen inte är japanska, utan härstammar från Kina. Tecknen blev importerade till landet på 400-talet och således har språket existerat länge utan ett skriftsystem, och med det ortnamnen. Utöver kanji, som är tecken som innehar innebörd, har japanerna två andra skriftsystem, nämligen *hiragana* och *katakana*, som helt och hållet är fonetiska alfabet. Dessa används dock sällan i namn, varken i ortnamn eller i egennamn. Detta medför direkt vetskapen om att tillförandet av kanji är en efterkonstruktion, ett möte av japanska namn och kinesiska skrivtecken. Att försöka utröna ett japanskt ortnamns ursprungliga innebörd genom dess kanji är svårt, även om det är mycket enkelt att anta att kanjinas innebörd är det samma som namnets betydelse. Det är dock föga språkvetenskapligt. Detta mest med tanke på att tecknen valdes ut till ortnamnen mer med tanke på uttal än betydelse. Därför kan namn som 大川郡 (*ookawagun* = stor + flod + län) finnas trots att det inte finns en enda stor flod i detta län (Kindaichi, Hayashi & Shibata, 1988: 469, 526).

Som ovan nämnts är ortnamn mycket sällan statiska, så även de japanska. Tillförandet av kanji till namnen påverkade inte bara skriften och betydelsen, utan även uttalet. Visserligen valdes tecknen ofta med tanke på att uttalen skulle stämma bra överens, men med tanke på att japanskt och kinesiskt uttal skiljer sig förhållandevis grovt åt var det inte alltid de två varianterna gick så bra ihop. Därför påverkades originaluttalet av kanjinas uttal och förändrades. Naturligtvis förändrades uttalen olika på olika ställen, mest beroende på dialekt, och på detta sätt har tecknen även fått fler uttal (Kagami, 1981: 81).

Även kanjina har inte undgått förändring, i vissa fall av en medveten handling. Det finns ortnamn vars kanji har blivit utbytta i syftet att förändra namnets betydelse till en mer positiv sådan. Ett exempel på detta är det före detta 死野 (*shinino* = dö + fält) som ändrades till det mer hoppfulla 生野 (*ikuno* = liv/födning + fält). I sådana här fall tycks det som om uttalet inte spelar någon större roll överhuvudtaget, utan här har bara fokuserats på betydelse. Eftersom det finns många sådana här fall är det lätt att anta att ortnamn skrivna med tecken som anses vara goda omen, såsom 亀 (*kame* = sköldpadda) och 福 (*fuku* = lycka/tur), har efterkonstruerats på detta sätt (Kindaichi, Hayashi & Shibata, 1988: 470, 526, 527). Det finns exempel där ortnamn har förändrats för att bli mer lika standarden, till exempel har det hänt

att mer dialektala ändelser med innebörden berg har bytts ut mot det mer generella 山 (*yama/san*)(Kagami, 1981:181). Å andra sidan förändras kanji även omedvetet, nämligen i takt med att betydelsen av ett tecken utvecklas med tidens gång. 森 (*mori*) förknippas idag endast med skog trots att det är en av de vanligaste ornamnsändelserna som associeras med berg. Därmed är det även ytterst viktigt att inte anta ett ornamns betydelse bara genom att läsa dess kanji; det är allt för enkelt och vanligt att förutsätta att ett kanjis innebörd inte har utvecklats (Kagami, 1981:202, 204, 206, 313). Som nämnt ovan händer det att ornamn modifieras i ett försök att göra dem mer naturliga eller förståeliga, så även i Japan. För att visa detta kan fallet 白馬村 (*hakubamura* = vit + häst + by) tas upp. Detta namns betydelse kan tyckas enkel, men namnet har egentligen undergått ett antal förändringar innan det kom till den nuvarande versionen. Från början skrevs och uttalades det 代馬岳 (*shiroumadake* = generation + häst + högt berg/bergstopp), vilket enligt folketyminologin hänvisar till en hästliknande kontur som uppkom mot det svarta berget när snön smälte när risplantorna just planterats. Därmed syftades det aldrig på en vit häst, tvärtom var hästen som sågs svart. Trots detta ändrades namnet så småningom till 白馬岳 (*shiroumadake* = vit + häst + högt berg/bergstopp), där endast det första kanjit har bytts ut och på så sätt ändrat betydelsen utan att ändra uttalet. Troligtvis för att göra namnet mer förståeligt. Till slut förändrades både läsningen och namnändelsen till det nuvarande 白馬村, och omvälvde ornamnet totalt (Kindaichi, Hayashi & Shibata, 1988: 526).

Alla ornamn är dock inte skrivna helt och hållet med kinesiska tecken. Det har hänt att kanji har skapats i dialekter och blivit applicerade på ornamn. Till exempel finns ett tecken, ett så kallat kokuji², som är en sammansvetsning av 土 (*do* = jord) och 高 (*taka* = hög), nämligen 塙 (*akutsu* = utskjutande berg/platå). Likaså har det skapats en motsats till detta kanji, 垸 (*akutsu* = låglänt land), som är sammansatt av 土 (*do* = jord) och 下 (*shita* = ner/under) (Kindaichi, Hayashi & Shibata, 1988: 471).

Vidare finns en dimension till när det kommer till kanji som måste tas upp för full förståelse, och det är läsningen av varje kanji. Det finns två kategorier för läsning av kanji, nämligen *on*³ och *kun*⁴ och ett tecken kan ha flera av dessa. Därmed är det svårt att veta hur ett ornamn läses korrekt på japanska. Dock poängterar Tokimoto och d'Arcais (2000), som ovan även nämnt, att japaner har en känsla för hur ett ornamn ska vara och att det därmed

² Ett kanji skapat i Japan.

³ Läsning som härleder från det kinesiska uttalet.

⁴ Läsning med helt japanskt ursprung.

finns restriktioner för vilka kombinationer som kan göras. Enligt deras undersökningar är det mer naturligt att alla kanji i ett ortnamn uttalas med antingen *kun* eller *on*, även om det finns fall med blandad läsning.

3.2 En kort elegans

Vid läsning av Karl-Axel Benckerts *Namn på jorden* (1992) uppdagas det snabbt att ortnamn sällan är speciellt komplicerade eller utförliga, även om det finns ett antal avvikelser såsom Bangkoks fulla namn Krung thep mahanakhon amon rattanakosin mahinthara ayuthaya mahadilok phop nopparat ratchathani burirom udomratchaniwet mahasathan amon piman awatan sathit sakkathattiya witsanukam prasit. Japanska ortnamn är dock inget undantag. Tokyo skrivs till exempel 東京 (öst + huvudstad) just för att den blev den nya huvudstaden i öst. Kyoto som skrivs 京都 (huvudstad + huvudstad/metropol) var föregångare till Tokyo, och att missförstå betydelsen är mycket svårt. Vidare kallas 42 lokaliteter för 里 (*sato* = by) i Japan, och 54 platser skrivs 大川 (stor + flod) (Kanal, 1981:1 355,643).

I såväl *Nihon hyakka daijiten* (1988) som Aida (2009) och Kagamis (1988) verk nämns det att japanska ortnamn vanligtvis är korta och att skriva dem med endast två kanji i synnerhet favoriseras. Aida (2009) lägger fram att det finns över 40 000 ortnamn som skrivs med två kanji, medan det endast finns över 8 000 ortnamn som skrivs med tre, trots att detta är näst populärast. Kagami (1981) delger att ortnamn med mellan ett och fyra kanji är allra vanligast och att dessa från japanernas synvinkel är eleganta. Att favoriseringen av ortnamn med två kanji är mycket framträdande är tydligt om man ser till historien; på 700-talet omvandlades nämligen många japanska ortnamn för att likna den mer traditionella kinesiska formen. Hur långt uttalet var spelade inte någon större roll, ortnamnen skulle skrivas med två kanji till varje pris (Kindaichi, Hayashi & Shibata, 1988: 469). Tokimoto och d'Arcais (2000) delger även i sina undersökningar att japaner föredrar att ha så få kanji i ett ortnamn som möjligt, också i de fall där det är fullt möjligt att ha fler. Vidare förklarar de att det känns onaturligt för en japan att dela upp mora⁵ över för många tecken, att de hellre delar in dem i par där det är allra vanligast att det första kanjits läsning består av flera mora.

Det är dock möjligt att se ortnamn med upp till femton stavelser även om dessa dock inte har sitt ursprung i det japanska språket, utan är från ainu⁶ (Kagami, 1981:35).

⁵ Den minsta rytmiska enheten i ett språk.

⁶ Språket som tillhör det icke-japanska folk på Hokkaido i Japan med samma namn. (ne.se)

3.3 Likheter och olikheter

När det kommer till japanska namn finns det ett faktum som inte går att undgå, och det är att de är mycket svåra att läsa. Inte bara för studerande av språket utan även för modersmålstalare. Ortnamn är inget undantag. I ett språk som skrivs med romerska bokstäver kan inte ortnamnen bli lika komplicerade och varierade till samma grad som i ett språk med kanji. Detta beror på att ett kanji kan ha flera olika uttal, upp till tjugo stycken, och i ortnamn har gamla läsningar som inte används i dagligt språk bevarats. Därmed blir det ofta svårt att veta exakt hur ett ortnamn ska uttalas, speciellt som studerande av språket, men även som modersmålstalare.

Japanska ortnamn kan:

- a) skrivs med samma kanji, ha samma läsning och ha samma innebörd,
- b) skrivs med samma kanji, ha samma läsning och ha olika innebörd,
- c) skrivs med samma kanji, ha olika läsning och samma innebörd eller
- d) skrivs med olika kanji, ha samma läsning och ha olika innebörd (Kanal, 1981).

Så som i följande exempel.

- a) 大門 (*daimon* = stor + port). Finns bland annat i Gifu och Fukushima.
- b) 荒川 (*arakawa* = vild + flod) alternativt 荒川 (*arakawa* = ny + flod), varav den första är det alternativ som de flesta japaner troligtvis skulle översätta det som.
- c) 大和 (*yamato*, *oowa* eller *ooyamato* = stor + harmoni), där den första läsningen är den mest utbredda.
- d) 多井 (*ooi* = många + källa) respektive 大炊 (*ooi* = stor + koka) (Kanal, 1981)..

Det synes som om japanerna själva känner till det faktum att de har många ortnamn som är av typ a) då de till och med har ett samlingsnamn som lyder 六玉河 (*mutsumagawa* = sex + juvel + flod). Det vill säga `de sex floder som kallas *tamagawa*´ (Inada & Koop, 1923:104).

3.4 Naturnamn

Av de japanska ortnamnen är det en stor del som faller inom kategorin naturnamn, vilket inte är speciellt överraskande då mer än 70 % av Japans yta består av berg och natur. Ortnamn med berg är mest framträdande, främst genom ändelsen -山 (*yama/san* = berg) som finns med i 70 % av de ortnamn som berör berg, men även genom de 69 andra ändelser som hänvisar till berg. Utöver -山 är det -森 (*mori* = skog (numera)), -岳 (*take* = högt berg/bergstopp) och -峰 (*mine* = bergstopp) som är mest utspridda i Japan, även om dessa är mer dialektala än det mer allmänna -山. Likaså finns det två mer allmänna ändelser som förknippas med floder, nämligen -川 (*kawa* = flod) och -河 (*kawa* = flod), några som är mindre allmänna, så som -沢 (*sawa* = träsk) och -谷 (*tani* = dal/ravin), och sådana som är mer dialektala. Även om några av kanjina synes ha samma innebörd finns det nyansskillnader inom dem, Kagami (1981) presenterar till och med en undersökning angående höjdskillnaderna på berg med de olika ändelserna (Kagami, 1981:32,127,130).

Att Japan har haft en naturreligion ger sig till känna i ortnamnen, då namn som berör gudomligheter ofta även är förknippade med naturen. 神ノ川 (*kami no kawa* = gud + flod), 神原 (*kamibara* = gud + fält) och 山神 (*yamagami* = berg + gud) är exempel på ortnamn som är många till antalet över hela Japan (Kanal, 1981).

3.5 Siffertecken

I Japan finns det osedvanligt många ortnamn som har med nummer och siffror att göra, enligt Inada & Koop (1923) verkar japaner ha en förkärlek för att använda sig av siffror i namn och att skapa gruppnamn för olika platser. Praktiskt taget varenda kanji som finns för ett tal existerar i ett ortnamn, varav talen är 一 (*ichi* = ett), 二 (*ni* = två), 三 (*san* = tre), 四 (*yon* = fyra), 五 (*go* = fem), 六 (*roku* = sex), 七 (*nana* = sju), 八 (*hachi* = åtta), 九 (*kyuu* = nio), 十 (*juu* = tio), 百 (*hyaku* = hundra), 千 (*sen* = tusen), 万 (*man* = tio tusen) och 億 (*oku* = hundra miljoner) (Kanal, 1981). Exempel på de gruppnamn över platser som har uppkommit är 三都 (*santo* = tre + stad), alltså de tre främsta städerna i Japan, 三大河 (*sandaika* = tre + stor + flod), de tre största floderna, och 三大橋 (*sandaikyou* = tre + stor + bro), det vill säga de tre viktigaste broarna. Utöver ortnamn finns det även samlingsnamn för de viktigaste metallerna, samurajerna och författarna i Japan (Inada & Koop, 1923: 98).

3.6 Ortnamn i japansk tappning

Alla japanska ortnamn är inte för platser i Japan, utan de sträcker sig även till andra länder och platserna i dem. I de allra flesta fall benämner japanerna andra länder med en katakaniserad version av det engelska namnet, såsom アイルランド (*airurando* = Ireland), alltså med helt betydelselösa och tämligen ojpanska namn. Utöver dessa finns det dock även mer formella versioner skrivna med kanji som endast används i skrift. Precis som när kanji infördes i Japan och tecknen valdes ut efter uttal snarare än betydelse har kanjina i utländska länder applicerats efter läsning. Såsom 瑞典 (*sueeden* = gott omen/ung + klassiskt verk) som Sverige kan skrivas istället för det katakaniserade スウェーデン (*sueeden*). Det är inte bara länder som får ekvivalenter med tecken utan även större städer som Rom, 羅馬 (*rouma* = silke + häst), och Paris, 巴黎 (*pari* = komma-mönster + landsbygd/by). Det har även gjorts förkortningar av dessa namn, som används i bland annat tidningsartiklar, som oftast består av ett eller två kanji. Till exempel är det hela namnet för USA 亜米利加 (*amerika* = sub- + ris + fördel + tillägga), men det kan även skrivas 米国 (*beikoku* = ris + land) och Sverige kan förkortas med endast 瑞.

Hewes (1946) lyfter fram att flera amerikanska ortnamn har fått japanska ekvivalenter skrivna med kanji av japansktalande medborgare, varav alla inte endast konstruerats efter uttal. I ett flertal av de nyskapade ortnamnen har ett kanji valts ut efter den första stavelsen i namnet och sedan lagts till ett kanji efter vad ortnamnet syftar på, såsom stad eller stat. Till exempel kan Kalifornien skrivas 加州 (*kashuu* = tillägga + stat) och Oakland skrivas 王市 (*oushi* = kung + stad). Som nämnt har kanji applicerats på namnet i sin helhet, såsom Denver som kan skrivas 傳馬 (*denba* = vidarebefordra + häst). Sedan finns det ett antal ortnamn som har översatts helt. Till dessa hör till exempel 金門海峽 (*kinmonkaikyō* = guld + port + hav + ravin), det vill säga Golden Gate-bron, och 長濱 (*nagahama* = lång + strand), som även är ett vanligt ortnamn i Japan, som Long Beach. Hewes påpekar dock att dessa former ytterst sällan uppkommer i vardagligt tal och att en japan som inte har bott i USA omöjligt skulle förstå vad som hänvisades till om dessa namn uppkom i ett samtal, med undantaget för tappningen av San Francisco, 桑港 (*soukou* = mullbär + hamn), som enligt Hewes varje utbildad japan bör känna till (*ibid*).

Även om ett utländskt ortnamn inte översatts kan det med kanji visas vad för sorts plats ett namn hänvisar till på en karta (Hewes, 1946:102). Detta åstadkoms genom att lägga till en

kanjiändelse på ornamnet, som till exempel 山 (*san/yama* = berg), 川 (*kawa* = flod), 海 (*kai* = hav), 湾 (*wan* = vik) och 島 (*tou* = ö). På detta sätt skrivs till exempel Mount Everest エベレスト山 (*eberesutosan*) och Themsen テームズ川 (*teemusugawa*). Dessa ändelser används dock inte endast på utländska ornamn, utan även frekvent inom Japan. Vid sådana tillfällen är även följande ändelser vanliga: 市 (*shi* = stad), 都 (*to* = metropol), 府 (*fu* = stadsprefektur), 県 (*ken* = prefektur) och 町 (*machi/chou* = stad) (Martin, 1988: 1055, 1056).

4. Egen undersökning

Som tidigare nämnt kommer denna undersökning fokusera på två frågor: följer japanska fantasyförfattare och översättare de japanska ortnamnsmönstren i sitt arbete eller inte; och hur skiljer sig de olika metoderna mellan verken? För att börja med den första gruppen.

4.1 Ortnamn i japansk fantasy

4.1.1 Avgränsning

För att göra denna undersökning så välbalanserad som möjligt skulle i bästa fall de japanska och engelska fantasyverken vara skrivna vid ungefär samma tidpunkt och i samma anda. Detta har dock varit omöjligt. De japanska verk som undersökts är de som gick att få tag i och var förhållandevis enkla att finna ortnamn i. Denna svårillgänglighet ledde även till att den här delen av undersökningen begränsades till fyra olika verk, varav tre är mangaböcker som ingen av dem har särdeles många år på nacken.

4.1.2 *Kemono no souja*⁷ av Nahoko Uehashi

Kemono no souja är en fantasybokserie skriven på 2000-talet, troligtvis med nio till tolv-åringar som målgrupp. Historien utspelar sig i en annan värld än vår men som ändå ger en känsla av Japan. Detta till trots är de flesta ortnamnen skrivna med katakana, såsom:

リョザ神王国(*ryozashinoukoku* = gud + kung + land)

サンノル郡(*sannorugun* = län/grevskap)

ラゴウの沼(*ragou no numa* = grumlig sjö)

サモックの岩場(*samokku no iwaba* = klippa + plats)

コジョン街道(*kojonkaidou* = stads kvarter + väg)

カシヨ山(*kashozan* = berg)

Alla dessa namn kan skrivas med endast katakana-delen, men för att visa vad namnet refererar till har författaren valt tillägg som gör detta klart. Att applicera ändelser för att förtydliga är någonting som även görs i Japan, på kartor men även i flytande text. Denna liknelse

⁷ På svenska *Besttjusaren* i översättning av Kami Anani.

förändrar dock inte att författaren har valt att skriva dessa namn i katakana, och därmed avviker grovt ifrån Japans ortnamn.

Utöver dessa namn skrivna med katakana finns det två andra olika sorters former som Uehashi har använt sig av. De första är ^{アルハン}大広領 (*aruhanryou* = stor + vid + territorium) och ^{ヨジエ}真王領 (*yojeryou* = riktig + kung + territorium) som skrivs enbart med kanji, dock delvis med furigana⁸ i katakana. Detta beror i all sannolikhet troligtvis på att ortnamnen hänvisar till provinser ägda av specifika personer, i dessa fall Aruhan och Yoje, vars namn skrivs med kanji med mycket ovanlig läsning. Därmed är dessa namn personnamn med prefektur som ändelse. Detta gör dem även till de ortnamn som liknar japanska ortnamn mest i denna bok.

Det andra fallet är ^{アフオン・ノア}神々の山脈 (*afon-noa* = gud + upprepning + berg + ven/puls) som skrivs med kanji men har en helt fristående läsning i furigana med katakana. Om endast kanjina hade skrivits skulle namnet troligtvis läsas *kamigami no yamanami*, alternativt *kamigami no sanmyaku*. Detta är definitivt en metod som inte används i Japan på riktiga ortnamn.

4.1.3 *Haigakura* av Shinobu Takayama

Haigakura är en fantasymanga som utspelar sig i en annan värld med influenser av Kina. Landet där historien tar sin plats kallas 神話なき国 (*shinwanakikuni* = gud + tala + land), vilket på svenska blir ungefär Landet av de bortgångna myterna. Som synes följer inte detta namn de japanska ortnamns mönstren; det är både för långt och har även två fristående stavelser i hiragana. Det bör dock även noteras att personerna i mangan aldrig refererar till landet med detta namn, utan väljer att endast säga この国 (*kono kuni*), det vill säga Detta land.

De andra ortnamn som förekommer i denna manga liknar verkliga japanska ortnamn mer. Till exempel nämns fem berg:

岱輿(*taiyo* = gammalt kinesiskt berg + grav)

蓬萊(*hourai* = malört + mållor)

崑崙(*konron* = ortnamn + tänka)

員喬(*inkyou* = medlem + hög)

⁸ Stavelsetecknen i japansk skrift som används för att ange uttalet av kanji. Furigana skrivs med mindre stil bredvid eller under kanjit. (ne.se)

Samtliga av namnen på dessa berg skrivs med två kanji, varav alla dessutom helt eller delvis skrivs med kanji som inte längre är i vardagligt bruk. Vilket är anledningen till att det femte berget har utelämnats, det är mycket svårt att få in dess kanji i dokument på datorn. Alla dessa berg är dock inte nyskapade. 崑崙(*konron* = ortnamn + tänka) är ett existerande kinesiskt ortnamn och 蓬萊(*hourai* = malört + mållor) nämns både i kinesisk och japansk mytologi (Takeda, Hisamatsu, 1970). Utöver dessa fem skulle även templet 遙池宮 (*youchikyuu* = fjärran + damm + shinto-tempel), med anknytning till naturen och ändelsen för shintoistiskt tempel, och gymnasiet 超名門校 (*choumeimonkou* = överträffa + namn + port + skola), som finns i ekvivalenten till vår värld, definitivt ses som vanliga ortnamn i Japan.

4.1.4 *Bleach* av Tito Kube

Denna manga, som är en av de mest kända och populära mangaserierna både i Japan och i västvärlden, rör sig främst i tre världar; vår värld, de döda och dödsgudarnas värld och Arrancarernas värld. Eftersom det inte vore särdeles intressant att nämna ortnamnen från vår värld, då författaren borde ha anpassat dessa så att de låter som vanliga japanska ortnamn medvetet för att läsaren ska tro på att det utspelar sig i Japan, är de inte aktuella att ta med i denna uppsats. Dessa tre världar har namn, vilka är de som utmärker sig mest i detta verk. De dödas värld kallas ^{ソウル・ソサエティ} 尸魂界 (*souru-sosaeti* = lik/kvarlevor + själ + värld), med kanji och ett helt fristående uttal på engelska ovanför, nämligen Soul Society. Vår värld kallas helt enkelt リウルソサエティ (*riuru sosaeti*), det vill säga Real Society. Den tredje världen, vilket är det slott där de varelser som kallas Arrancar lever, benämns ^{ラス・ノーチェス} 虚夜宮 (*rasu noochesu* = tomrum/falsk + natt + shinto-tempel/kungligt palats). Ännu en gång är uttalet helt skilt från valet av kanji, dock så är det inte på engelska denna gång utan på spanska; det vill säga Las Noches. Dessa tre kan omöjligen sägas följa japanska ortnamnsmonster.

Det kan däremot de andra namn som går att finna i ^{ソウル・ソサエティ} 尸魂界, till exempel 瀨霊廷 (*seireitei* = klart vatten + ande + hov/domsal) och 流魂街(*rukongai* = ström + själ + stadskvarter) som båda har lågt nummer av kanji och vanlig läsning på dem. Det går även att finna ortnamn med det favoriserade talet två, då de fyra portar som leder in i 瀨霊廷 refererar till ett väderstreck och skrivs med två kanji, som till exempel 南門(*minamimon* = söder +

port). Samtliga portar har dock även ett alternativt, mer poetiskt namn som är tre kanji långt. Det andra namnet för 南門 är 白道門(*hakutoumon* = vit + väg + port).

I 虚夜宮^{ラス・ノーチェス} är det dock annorlunda. Precis som namnet på världen är ortnamnen i den konstruerade av kanji med spanskt uttal i furigana, såsom 黒腔^{ガルガンタ} (*garuganta* = svart + kroppshålighet) och 虚圈^{ウエコムンド} (*uekomundo* = tomrum/falsk + sfär). Utan den spanska läsningen hade ortnamnen utan tvekan följt de japanska ortnamns mönstren, men Kubo valde att göra dem mer främmande och uppfinningsrika. Även Arrancarernas egennamn är spansk klingande, dessa skrivs dock endast med katakana utan kanji.

4.1.5 *Ao no ekusohisto*⁹ av Kazue Kato

Denna mangaserie utspelar sig till största delen i vår värld och har därmed inte så många ortnamn som är av intresse, men de få den har är mycket annorlunda jämfört med de andra böcker som undersökts. Förutom vår så nämns det dock även en annan värld, nämligen den där Satan lever. Denna värld kallas 虚無界^{ゲヘナ} (*gehena* = tomrum/falsk + utan/inget + värld) och skiljer sig därmed från ortnamnen i de andra verken. Gehenna är, till skillnad från de andra ortnamn med fristående uttal i furigana som redovisats, redan ett existerande ortnamn som hänvisar till antingen en plats utanför Jerusalem, platsen där Gud ska straffa de ogudaktiga eller helvetet. Kanjisammansättningen är däremot skapad av författaren. Namnet på vår värld är 物質界^{アッシュア} (*asshaa* = sak + kvalitet/materia + värld) och både uttalet av namnet och kanjina existerade innan. Asha är i iransk religion beteckningen för den rätta ordningen i universum¹⁰ och kanjisammansättningen betyder, vanligtvis med uttalet *busshitsukai*, den materiella världen.

De andra två ortnamn som går att finna är 虚無界の門^{ゲヘナゲート} (*gehenageeto* = + tomrum/falsk + utan/inget + värld + port) och 天空の庭 (*amahara no niwa* = himlen + himmel/luft + trädgård). Det första namnet hänvisar till porten till 虚無界^{ゲヘナ} och har även den ett uttal som inte matchar de kanji som utgör det är skrivet med. Om tecknet för port hade lästs som är normen hade ortnamnet uttalats *Gehena no mon*, men författaren har istället valt att lägga till ett engelskt uttal och uteslutit *no* så att det blir *Gehenageeto*, alltså Gehenna Gate. 天空の庭 är i

⁹ I engelsk översättning *Blue Exorcist*.

¹⁰ ne.se.

jämförelse med övriga ortnamn i *Ao no ekusoshisuto* inte särdeles intressant. Det enda som gör att det inte passar in perfekt i de föredragna ortnamnsmönstren i Japan är *no* i mitten, och detta är inte en så stor anomali med tanke på att liknande ortnamn existerar i Japan, även om dessa är mycket få.

4.2 Översättningen av ortnamn i engelsk fantasy litteratur

4.2.1 Avgränsning

När det sedan kommer till den översatta engelska litteraturen är det även här endast ett fåtal böcker som har undersökts, också detta på grund av svårillgänglighet. Till en början måste det påpekas att ett slumpmässigt val av en fantasybok var omöjlig, detta med tanke på ortnamnens karaktär. I majoriteten av fantasyböcker är nämligen ortnamnen uppbyggda av fiktiva språk och därmed blir de inte översatta. Måhända skulle det vara möjligt att översätta dem om författaren beskrev deras betydelse, men detta skulle vara högst tvivelaktigt. På japanska skulle namnen endast skrivas i katakana och skulle därmed inte vara intressanta för denna undersökning.

Därmed blev urvalet tämligen begränsat och slutresultatet blev tre verk, varav dessa tre var så kända att de var förhållandesvis lätta att få tag på i japansk utgåva.

4.2.2 *The Fellowship of the Ring* av J.R.R. Tolkien

Att översätta Tolkiens trilogi synes vara ett särskilt svårt uppdrag för en översättare. Inte endast på grund av storleken på verket eller mängden av ortnamn, utan även med tanke på att författaren, trots sin bortgång, lägger sig i det hela. Tolkien har nämligen skrivit en handbok för alla som ger sig på att översätta hans alster för att försäkra sig om att det görs på rätt sätt, nämligen *The Guide to the Names in The Lord of the Rings* (1967). Denna bok kom ut efter den svenska och den holländska översättningen hade publicerats och innehåller en del kommentarer på hur dessa kunde ha gjorts bättre. I denna bok säger han bland annat att namn ska översättas vid möjlighet, och detta har de japanska översättarna inte svikit honom i. För att ta några kända exempel med den japanska översättningen till vänster och originalnamnet på engelska till höger:

裂け谷(<i>sakedani</i> = klyva + dal)	Rivendell ¹¹
ホビット庄(<i>hobbitoshou</i> = by/distrikt)	The Shire
風見が丘(<i>kazamigaoka</i> = vind + se + kulle)	Weathertop
荒れ地(<i>arechi</i> = vild + mark/plats)	Wilderland
鳴神川(<i>narukamigawa</i> = ropa/läte + gud + flod)	Loudwater
北方王国(<i>hoppououkoku</i> = norr + riktning + kung + land)	The North Kingdom

Dock så gäller detta inte alla ortnamn i boken, det finns några som Tolkien säger borde bli översätta men som de japanska översättarna inte omformerar till japanska. バックル村の渡し (*bakkurumura no watashi* = by + korsa), på originalspråket Bucklebury Ferry, är ett exempel på detta. Tolkien säger att alla ortnamn med *buck* inkluderat kan och bör översättas, men av någon anledning valde översättarna att inte göra detta. Däremot så är det mycket tydligt i fallet バックル村の渡し att översättarna översätter de delar av ortnamnen som de anser vara översättbara. トウツク土手村 (*tukkudotemura* = jord + hand + by), det vill säga Tookbank, är även ett exempel på detta.

Därmed kan det konstateras att översättarna inte har följt metoderna att välja kanji efter uttal eller använda sig av originaluttal i furigana och betydelsen i kanji nedanför. Det blir även genast uppenbart att de japanska ortnamns mönstren inte helt och hållet har följts. För det första så består inte ortnamnen endast av kanji, utan innehåller även hiragana. I fallet The Shire kan detta inte undgå, då japanskan inte har en bestämd artikel och översättarna troligtvis var tvungna att lägga till *hobbit* för att markera vilket distrikt som pratas om. När det kommer till de andra två ortnamnen är det inte så. De har två stavelser fria som är mycket ovanliga i japanska ortnamn, nämligen *ga* och *ke*. Vid de tillfällen som en fri stavelse stöts på i verkliga ortnamn är denna *no*, vilken översättarna även har med i namnet Mirkwood som i översättning blir 闇の森 (*yami no mori* = mörker + skog).

Vidare verkar översättarna inte anstränga sig för att göra ortnamnen så korta som möjligt såsom det gjordes med ortnamnen i Japan. 霧ふり山脈 (*kirifurisanmyaku* = dimma + berg + ven) som The Misty Mountains, 緑森大森林 (*midorimoridaishinrin* = grön + skog + stor + skog + skog) som Greenwood the Great och 褐色人の国 (*kasshokubito no kuni* = brun + färg + människa + land) som Dunland är tydliga exempel på detta. Även om originalnamnen inte

¹¹ Är känd som *Vattnadal* på svenska, vilket är en felöversättning (Tolkien, 1967). Därmed är den japanska översättningen närmare originalet än den svenska.

är särdeles långa har översättningarna blivit det, trots att det är lätt att tänka sig att de kunde ha gjorts kortare. Naturligtvis finns ortnamn i böckerna som endast skrivs med två kanji, såsom 大橋 (*taikyou* = stor + bro), The Great Bridge, men de har troligtvis inte utformats så medvetet.

Något som å andra sidan mycket troligt är medvetet är valet att lägga till kanjiändelser i slutet av ortnamnen på kartor för att markera vad för sorts ort det är som namnet hänvisar till. Bree, som Tolkien meddelar ej kan översättas, behandlas till exempel på detta sätt då det skrivs ブリー村 (*burimura* = by) och många andra byar med den.

4.2.3 *The Lion, the Witch and the Wardrobe* av C.S. Lewis

I landet Narnia finns endast ett litet antal ortnamn som kan översättas till andra språk, och dessa är en liten brokig skara. Det finns endast ett namn som skrivs enbart med kanji, och detta är 石舞台 (*ishibutai* = sten + dansa + stå), på engelska The Stone Table. De två andra ortnamn som går att översätta helt är 東の海 (*higashi no umi* = öst + hav), det vill säga The Eastern Sea och 離れ島 (*hanarejima* = separera + ö), på originalspråket The Lone Islands. Båda har som synes ensamstående hiragana, varav ena är det mer vanliga *no* och den andra är det ovanliga *re*. Även här skulle namnen kunna förkortas till två kanji, men har av någon anledning inte gjorts det.

De kvarvarande två ortnamnen i Narnia är ベルナの渡り場 (*beruna no watariba* = korsa + plats), som The Fords of Beruna, och ケア・パラベル (*kea-paraberu*) som Cair Paravel. Dessa innehåller båda element som inte kan översättas på grund av att de inte är helt uppbyggda av engelska, men den första har översatts delvis medan den andra har skrivits endast i katakana. Frågan är varför inte båda har översatts delvis. Cair kan översättas till slott och skulle ha kunnat läggas till som ändelsen 城 (*shiro/jou*). I den svenska översättningen skrivs det till exempel som slottet Paravel.

4.2.4 *Assassin's Apprentice* av Robin Hobb

Fallet *Assassin's Apprentice* är mycket intressant då översättningen bjuder på många olika varianter av tillvägagångssätt. Till att börja med finns det de ortnamn som skrivs endast med kanji, såsom 近隣諸島 (*kinrinshotou* = nära + granne + olika + ö), det vill säga Near Islands, 爪島 (*tsumeshima* = klo + ö) som Claw Island, och 雨川 (*amekawa* = regn + flod) som Rain

River. 近隣諸島 kan verkas lite väl långt för att bara vara en översättning av Near Islands, men för att få med alla aspekter av namnet är alla tecken nödvändiga. 近 i sig själv har betydelsen `nära`, men eftersom den innebörden inte är den enda måste 隣 läggas till för att förtydliga. Vidare, på grund av att singular och plural inte skiljs åt på japanska, så behövs både 諸 och 島 för att göra det klart för läsarna att det rör sig om flera öar.

Sedan är det de ortnamn som innehåller fristående hiragana, som till exempel 白の島 (*shiro no shima* = vit + ö) som White Isle, 偽りの入江 (*itsuwari no irie* = förfalska + gå in + vik) som False Bay och 白の海 (*shiro no umi* = vit + hav) som White Sea.

Även i denna bok finns det ortnamn som inte går att översätta och de har naturligtvis skrivits med enbart katakana, såsom ショークス (*shookusu*), det vill säga Hawks, och ティールス (*tirsu*), i original Tilth. Efter detta kommer vi dock till en intressant avstickare, nämligen ortnamn som skulle kunna översatts helt eller delvis men istället endast skrivs med katakana. Av det första fallet finns namnen アイスタウン (*aisutaun*), alltså Ice Town och フェリー (*ferii*) som Ferry, vilka båda skulle kunna skrivas med två kanji var. Av det andra fallet finns ビングタウン (*bingutaun*), i originalversionen Bingtown. *Bing* är inte särdeles lätt att översätta, det har det inte gjorts i den svenska utgåvan heller, men *town* torde inte vara något problem. Att lägga till ändelsen 町 (*machi/chou* = stad) skulle vara mycket enkelt. Det är inte så att översättaren vill undgå att blanda engelska och japanska helt och hållet då カルセド緒州 (*karusedoshshuu* = olika + provins) är en blandning, så motivet bakom detta är oklart.

5. Diskussion

Vid en överblick av denna undersökning görs genast ett faktum självklart; i en majoritet av de verk som har undersökts följer ortnamnen inte mönstren för japanska namn, både när det kommer till de japanska böckerna och de utländska. Författarna och översättarna har medvetet eller omedvetet avvikit från den språkliga känsla de besitter när det kommer till ortnamn. Vad detta beror på kan endast spekuleras över.

Att skapa en helt egen värld och ge namn åt den och dess platser efter eget bevåg är naturligtvis en stor konstnärlig frihet, och med denna frihet är det möjligt att sätta en ton och atmosfär på sin skapelse. Japaner har tack vare sitt skriftspråk ett antal olika sätt att göra detta på och kan därmed skapa nyanser i sina verk som inte kan översättas till språk med det latinska alfabetet. Även om atmosfären i *Kemono no souja* är en aning japansk förtydligar Nahoko Uehashi med sina ortnamn i katakana att det inte rör sig om Japan, utan om en helt annan värld. Namnen i *Haigakura* är å andra sidan skapade på ett sådant sätt att tankarna ska föras till Kina eller ett äldre Japan, då med hjälp av ortnamn som följer de traditionella japanska mönstren.

De verk som verkligen tar ut friheten och utnyttjar språket till dess fullo är *Ao no ekusoshisuto* och *Bleach*. Den förstnämnde skapar med sin blandning av kanji och religiösa etablerade namn både en känsla för det övernaturligt kristna och för Japan. Tite Kubo har i *Bleach* använt sig av många varianter av ortnamn och skapar därmed olika atmosfärer för de världar han har byggt upp. Namnet ^{ソウル・ソサエティ} 尸魂界 ger med sitt engelska uttal en icke-japansk känsla medan tecknen ger en känsla av ålderdomlighet samtidigt som de förklarar innebörden av namnet. Dödsriket torde ha existerat ett bra tag och att ha ortnamn skrivna i endast katakana skulle troligtvis inte ha fått rätt atmosfär för den världen. Likaså är det med platserna ^{ラス・ノーチェス} i 虚夜宮, vilka är skapta av en mycket ovanlig blandning. Kanjina ger det en mer seriös och respektingivande känsla medan det spanska uttalet ger en främmande atmosfär.

När det kommer till den engelska fantasylitteraturen är det naturligtvis annorlunda då översättarnas frihet är betydligt mer begränsad. Detta till trots har de fortfarande ett val; att forma ortnamnen till något som liknar japanska namn eller att översätta så troget till originalet som möjligt och att endast överföra ortnamnen till katakana. Precis som när författarna skapar atmosfärer med sina ortnamn så gör översättarna det när de väljer översättningsstil. I samtliga av de verk som undersöktes tycks det som om översättarna har valt att prioritera trohet till

originalet. Det finns exempel i alla böckerna av ornamn som skulle kunna vara japanska, men dessa synes mer som undantag än en medveten handling. Detta på grund av den stora mängd av ornamn som avviker från de japanska ornamns mönstren. Om översättarna medvetet gjort ett val att utforma översättningarna som japanska ornamn hade de med all sannolikhet gjort detta konsekvent. Orsaken till att samtliga översättare gjort just detta val kan endast spekuleras över. Måhända känner de att det är viktigare att förmedla all den information och känsla som finns i originalnamnet än att omforma det till ett acceptabelt japanskt ornamn, trots att detta leder till att ornamnen i slutändan ser klumpiga och främmande ut. Det är trots allt en mycket stor skillnad mellan de favoriserade eleganta och korta ornamnen med två kanji och till exempel 霧ふり山脈, som inte bara är långt utan även har två fristående hiragana i sig. Det är möjligt att detta förstärker känslan av att befinna sig i en fantasyvärld, frågan är bara om författarna ville förmedla det när de medvetet skapade engelska ornamn. Med tanke på samtliga av verken även har ornamn konstruerade av språk som inte existerar utanför de fiktiva världarna är det troligt att de endast skulle skriva ornamn med detta språk om de ville skapa en fantasykänsla. Att ha med ornamn på sitt modersmål ger en familjär och gammeldags känsla, och det förmedlas knappast genom de främmande japanska översättningarna. Å andra sidan väljer de ändå att inte direkt transferera namnen till katakana, vilket definitivt skulle gett en mer främmande känsla än de översatta ornamnen. Kanske för att läsarna ska kunna urskilja mellan namnen som skrivits på engelska och de namn som skrivits på det fiktiva språket.

Tillvägagångssätten för översättningen av ornamnen skiljer sig inte mellan verken särdeles mycket; alla har helt översatta namn, namn med fristående hiragana, i synnerhet *no*, och delvis översatta namn. Dock är det endast *Assassin's Apprentice* som innehåller ornamn endast skrivna i katakana som kunde ha översatts till japanska, och orsaken till detta är ännu oklar. Vidare är det enbart på kartorna i *The Fellowship of the Ring* där kanjiändelser har applicerats för att förtydliga vad ornamnet hänvisar till för plats. En förklaring till detta kan vara den stora mängd av ornamn som finns i denna värld, och även det faktum att många av dem inte gör det särskilt klart vad för plats det är ett namn på.

Slutligen visar denna undersökning endast detta; japanska översättare och författare anpassar i regel inte fantasyornamn efter de japanska ornamns mönstren. Översättarna prioriterar en lösning så nära originalet som möjligt framför att få ornamnen att låta som japanska namn, och författarna väljer ofta att inte avgränsa sig till de ornamns mönster som finns i deras hemland utan skapar nya mönster och former själva. I fall att de väljer att följa de japanska namnmönstren gör de detta på grund av en vilja att skapa en gammal eller japansk

atmosfär. På vilket sätt de än skapar sina ortnamn är det tydligt att valet är gjort mycket medvetet och att de använder sig effektivt av de nyanser som ortnamnen kan frambringa.

Referenser

- Aida, M. (2009). *Ontology of the Japanese Place Name*. (Presentation)
- Benckert, K.A. (1992). *Namn på jorden*. Stockholm: Carlssons.
- Benson, S. (1976) Psykologiska och sociologiska aspekter på tillkomsten av ortnamn. *Ortnamn och samhälle – Norna-rapporter 10*. Borgå: Tryckeri- och Tidnings Ab.
- Campbell, L. (1998). *Historical Linguistics: An Introduction* (2nd edn). Edinburgh University Press.
- Hewes, G.W. (1946). American Japanese Place Names. *American Speech*, vol. 21, no. 2. 100-105
- Inada, H. & Koop, A. J. (1923) *Japanese Names*. London: Bernard Quaritch.
- Kagami, K. (1981) *Nihon chimeigaku* (vol. 1 och 2). Tokyo: Shinso-ban.
- Kanal, H. (1981) *Index Gazetteer of Japan* (vol. 1 och 2). Tokyo: Abokkusha.
- Kindaichi, H., Hayashi, O. & Shibata, T. (eds). (1988) Chimei no gogen, Jimei no gogen, Meshou no henben. *Nihongo hyakka daijiten*. Tokyo: Taishukan Publishing Company.
- Martin, S.E. (1988) *A Reference Grammar of Japanese* (1st Tuttle edn). Rutland: Charles E. Tuttle Company.
- Ståhl, H. (1976) *Ortnamn och ortnamnsforskning*. Uppsala: Almqvist och Wiksell.
- Shingo, T. & Flores d'Arcais, G.B. (2000) Segmentation and Selection of Appropriate Chinese Characters in Writing Place Names in Japanese. *Journal of Psycholinguistic Research* **30**. 135-145.
- Takeda Y., Hisamatsu S. (1970[1958]) *Kogo jiten*. Tokyo: Kadokawa Shoten.
- Zilliacus, K. (2002) *Forska i namn*. Helsingfors: Nord Print Ab.

Fantasylitteratur

- Hobb, R. (1995) *Assassin's Apprentice*. London: HarperCollinsPublishers.
- Hobb, R. (1995). *Shivaruri no musuko* (vol.1). Tokyo: Tokyo Sogensha Co., Ltd, genom Tokyo: Tuttle-Mori Agency Inc.
- Kada, K. (2009) *Ao no ekusoshisuto* (vol.1). Tokyo: Shueisha.
- Kubo, T. (2002) *Bleach: 1. The Death and the Strawberry*. Tokyo: Shueisha.

- Kubo, T. (2003) Bleach: 9. Fourteen Days for Conspiracy. Tokyo: Shuuensha.
- Kubo, T. (2007) Bleach: 27. Goodbye Halcyon Days. Tokyo: Shuuensha.
- Lewis, C.S. (1950) The Lion, the Witch and the Wardrobe. New York: HarperTrophy.
- Lewis, C.S. (1985 [1950]). Raion to majou. Tokyo: Iwanami Shoten Publishers, genom
Tokyo: Tuttle-Mori Agency Inc.
- Takayama, S. (2008) Haigakura (vol.1). Tokyo: Ichijinsha Inc.
- Tolkien, J.R.R. (1954) The fellowship of the Ring. London: HarperCollinsPublishers.
- Tolkien, J.R.R. (1992 [1954]). Tabi no nakama (vol.1). Tokyo: Hyouronsha.
- Tolkien, J.R.R. (1967) The Guide to the Names in The Lord of the Rings.
<http://ce.sharif.edu/~safarnejad/files/books/jrr6.pdf>
- Uehashi, N. (2008) Kemono no souja. Tokyo: Kodansha Ltd.